

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$ 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oară 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirei”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercurea și Sâmbăta.

Piave.

La noua ofenzivă din Italia, trupele noastre, în urma exundării riului Piave și a focului de artilerie concentric al inamicului, au fost necesitate a-se retrage pe malul stâng al râului.

Cu prilejul acestei retrageri, trupele noastre au îndurat, în morți, răniți și bolnavi 100 mii oameni.

Lucrul se șoptea mai întâiu în taină, în proporții exagerate — cum se obișnuiește la orice svon — deputații au cerut ministrului preșident să dea lămuriri într-o ședință secretă a Camerei.

Ministrul preșident a răspuns, că nu e de lipsă de nici o ascundere a lucrurilor, căci țara e în drept să cunoască și veștile mai nefavorabile, ce sosesc de pe câmpul de luptă.

A comunicat deci faptul nud, ca pe un adevăr dureros. Ziarele au parentat, de asemenea, în emoționante articole, pierderea îndurată.

Adevărul acesta se poate completa prin împrejurarea, că Italienii au avut pierdere de 150 mii oameni, și prin aceea, că încercările italienilor de a trece peste Piave, au eșuat.

Cu toată pierderea aceasta trupele noastre s'au susținut cu eroism pe malul stâng al râului și toate încercările Italienilor de a trece peste Piave, au fost zădărnice de puternicul foc al artileriei noastre.

Evenimentul nu e deci de o importanță *strategică* generală. Nu e esențial, de sigur, pentru frontul italian dacă trupele noastre operează de dreapta, sau de-a stânga Piavei, câtă vreme frontul a rămas aproape cel vechiu și terenul de luptă e tot pe pământul inamicului.

Dar o pierdere de o sută de sută de mii de oameni e totuși o etapă, în fața căreia trebuie să ne oprim și să medităm.

Pierderea aceasta marchează începutul unor noi lupte, căci caracterul ei este departe de a fi *decisiv*.

Viitorul apropiat va arăta-o.

Deplângem și noi pe eroii-martiri dela Piave, unde s'au jertfit — și cu acest prilej — pentru patrie, și atâtea zeci de mii vieți românești.

Conferirea beneficiilor.

În nrul 36—37 al »Unirii« — »un protopop« stabilește un principiu cu totul nou la conferirea beneficiilor. După dânsul la astfel de ocazii ar trebui să se aibă în vedere crearea unei clase de preoți independenți materialicește, căci numai astfel vom avea »oamenii convingerilor, conducătorii satelor, ocrotitorii celor năcăjiți, cari să fie capabili și pregătiți a lua inițiative pentru înaintarea spirituală și materială a poporului nostru«. Acest principiu este a se susține și aplica fără nici o rezervă.

Așadar dânsul postfește o materializare desăvârșită a societății aceleia spirituale, care se chiamă biserică. Postfește ca biserica noastră să devină un melegar al intereselor particulare și locale, cari la conferirea beneficiilor să fie întotdeauna dătătoare de ton.

Acest principiu s'ar putea aplica pe două căi: sau așa că s'ar accepta ca o regulă generală dela care să nu se facă abateri, cum ar vrea și dl protopop, sau așa că stabilindu-se acest principiu, s'ar lăsa la buna câmpăneală a celor în drept să-l aplice unde va fi lipsită.

În cazul cel dintâiu s'ar decide pentru veacuri înainte soartea unui număr însemnat de parohii, a parohiilor bune, căci nu este parohie mai de dai doamne față de care să nu-și aibă interesele particulare materiale fie X fie Y și nu va fi niciodată. Ba am ajunge acolo, că între mai mulți recurenți cei în drept ar trebui să decidă: care dintre ei e mai interesat materialicește la cutare parohie? Iar

în cele mai multe locuri s'ar întemeia adevărate dinastii preoțești. S'ar face îndată o împărțire în două clase a preoțimii. În clasa întâiu ar fi cei veșnic candidați la cele 230 de parohii câte avem mai de dai Doamne (adeacă cu venit congrual de peste 450 cor.) — iar în clasa II restul. Încă din seminar clericul ar ști, că după terminarea studiilor el are să treacă de-a dreptul în lumea lui Pap János sau are să-și mistuiască vieța întreagă rătăcind veșnic prin parohiile slabe. Un fel de nobilime preoțească s'ar înființa în acest chip, fără îndoială cu consecvențe păgubitoare pentru biserică. Doar și parohiile slabe trebuiesc completate, dle protopop! Un cleric ieșit din seminar, aruncat într-o parohie slabă, care muncește acolo zi și noapte cu toată tăria *convingerii* sale pentru mărirea lui Dumnezeu, să nu aibă aspirații mai înalte în cazul că el materialicește nu e interesat la nici o parohie bună? Truda lui și munca lui desinteresată să nu se ia în considerare niciodată, pentru că la parohiile bune sunt interesați X și Y, pe cari biserica e datoră să-i ridice la independență materială? Ei bine, dar atunci ne vede dl protopop că fatalmente ar trebui să scadă îngrozitor numărul clericilor, căci nime nu s'ar mai îmbulzi să intre în serviciul unei instituțiuni conduse de un principiu atât de păcătos, căci acest principiu ar fi socotit drept un principiu de păcătoșenie și corupție, dle protopop! Că aplicarea acestui principiu ar duce la destrămare e mai presus de orice îndoială și atât de sigur, ca $2 \times 2 = 4$. Cearcă dle protopop istoria și vezi: cum orice instituție atunci s'a destrămat, când materializarea ei și-a ajuns culmea.

Dacă apoi acest principiu s'ar aplica după modalitatea a doua, s'ar promovă nepotismul și protecționismul în măsura cea mai mare posibilă. Orice conferire de beneficii la care s'a validat protecționismul și nepotismul

➡ Semnați pentru împrumutul al VIII-lea de războiu! ➡

s'ar putea motivă atunci cu interesele materiale, familiare, cu averea ajunsă în pericol de a-se prăpădi și altele. Și iarăși: de câte ori s'ar respinge cererea de această natură a unui preot sau a unei familii preoțești fără legături — s'ar motiva cu principiul dreptății care trebuie să călăuzească pe oameni la conferirea beneficiilor. Da, așa e, curat așa cum spun eu, binevoiască Dl protopop a se adânci mai tare în studierea chestiei și va vedea că e așa.

Dl protopop prezintă preoțimea cea »fără independență materială« ca pe o preoțime care »afară de liturgier și datorințele preoțești nu mai cunoaște altele«. Eu zic însă întors și vadă-mă Dzeu dacă spun drept ori nu. E neasămănat mai mare pericolul ca o preoțime bogată să cunoască toate, toate, conducerea unei bănci, încassarea dividendelor, conducerea economiei, jucarea de rolari la întruniri de tot felul, fără să cunoască însă liturgierul și datorințele preoțești. Acuza cu vânarea protecției și sporirii adauselor o resping simplaminte în numele sutelor de bieți confrăți, cari numai o astfel de acuză nu merită. E bogăția o condiție pentru-ca un preot să fie om de convingere, conducător al satului, ocrotitor al celor năcăjiți? Cum adevărat? Noi cei săraci cei fără avere, suntem oameni fără convingere? Pardon părinte! Binevoiasă a-mi arăta dînsul inițiativele preoților bogăți, eu încă o să-i arăt inițiativele celor săraci, vom vedea atunci: cum va trage cumpăna? Va veni timpul când se va stabili lista preoților cari au avut să sufere pe urma inițiativelor, atunci așșderea se va vedea: de unde

s'au pornit și cine a avut vreme să pornească cele mai multe inițiative? Da, pot să fie »iloiți« și în sinul preoțimei noastre, dar acești iloiți sunt de-opotrivă întră cei dintâi ca și întră cei din urmă, ba, dacă s'ar face o statistică, am ajunge eventual la rezultate suzprinzătoare,

Ce privește pilda cu funcționarii comitatenzi, ca să nu lungesc vorba nu intru în amănunte. Nu știe însă Dl protopop, că de decenii întregi se poartă o luptă uriașă pentru reforma administrației și sunt partide politice puternice în țară cari au ca un punct cardinal în programul lor lupta pentru înlăptuirea acestei reforme, tocmai pentru spiritul de clică încuibat în administrație? Vrem să aducem și sfânta noastră biserică în acest hal?

La Sași pe preoți li alege poporul, un lucru care la noi tocmai pentru experiențele dela alegerile de preot la frații gr.-orientali nu vrem să se introducă nici după înlăptuirea autonomiei noastre separate. Parohiile cele mai slabe a lor însă nu să pot asemăna cu cele mai bune ale noastre.

»E cunoscut doar — zice dl protopop — că există comune (la sași) cari țin harță cu toate autoritățile superioare până-ce absoalvă omul lor, care pe lângă leafa cuvenită să-și aibă și tradițiile și proprietatea și interesele locale«. Ah, asta-i asta! Asta ar vrea să o vadă Dl protopop și la noi. Un lucru cu totul nou, curios și interesant. Dar la noi nu sunt astfel de comune și nici să nu fie, pentru-că nu e în interesul bisericii noastre să rămână parohiile 3—4 ani vacante, căci și anul

de doliu e prea mult! Mai ales în zilele de azi, pentru numele lui Dzeu! Poporul nostru nu dorește să rămână atâta vreme fără preot, iar dacă totuș s'ar lăsa vreodată convins, asta ar face-o numai condus de interese materiale, pe urma unor donațiuni însemnate, scărițări de stole etc. E în interesul bisericii noastre să se încuibă acest fel de simonie și să se demoralizeze în chipul acesta poporul? Exemplele doar prind și poporul nu se dă înapoi, când vede că afacerea e rentabilă. Nu, nu, acest lucru nou să nu se introducă și în sanctuarul nostru, videant consules!

Tocmai de aceea, să nu vină nici comunele interesate să-și spună dorința față de candidați, iar dacă vin, dorința să nu li-se ia în considerare. Niciodată comunele nu vin de dragul persoanei, ci de dragul donațiunilor și a favorurilor materiale, cari le asigură acela în favorul căruia vin. Să nu se încuibă simonia în locul cel sfânt, să nu ajungă parohiile noastre obiect de licitație puse la dispoziția aceluia care dă mai mult. Căci pe aceasta cale aici vom ajunge, iar preoții vrednici, cărora nu le dă mâna să facă donațiuni în veci nu vor putea să ajungă la vre-o parohie mai bună dacă se va permite încuibarea acestui fel de simonie în biserică. (Va urma.)

Septimiu Popa.

Kerenszki în Londra. Dictatorul de odinioară al Rusiei a sosit la Londra, unde cere intervenția ententei pentru restabilirea ordinii în Rusia. Apariția lui Kerenszki la Londra e viu comentată în presa întregii lumi.

FOIȚA.

O floare pe un mormânt.

(Omaj profesorului Octavian Bonfiniu-Banfi).
(Continuare și fine.)

Posibilitatea de a-se arăta un profesor din punctul acesta de vedere nu e are atunci, când abia edată, de două ori, sau, să zic, și de mai multeori se arată elevilor, își recitează, poate, cu cea mai mare dexteritate prelegerea, chiamă catalogul și oând a sunat, iasă. Acesta poate fi un bun orator, poate fi chiar un om conștient, dar nu un pedagog, sau barămi un bun profesor. La aceasta pe lângă influința mijlocită deprinsă prin propunerea studiului respectiv, să cere necondiționat o influință nemijlocită, exerciată direct asupra elevilor în direcția dorită. În sadrele sistemului dominant o slabă posibilitate la aceasta se dă numai »profesorului de clasă« și de această ocaziune a'a folosit Octavian Bonfiniu cu un zel ambițios în tedeana și a avut succesele cele mai mari la acei elevi, pe cari dela 1903/4 până la 1910/11 i-a călăusit ca profesor de clasă cu lumina priceperii și a dragostei în gimnaziul

din Blaj. Aceasta e cea mai perfectă lucrare a sa (datele anuarilor școlare ale respectivilor ani stau mărturie acestei afirmații), e »clasa sa cea mai bună, e clasa »copiilor săi«, e clasa, care a iubit-o, cum iubește părintele fiii săi, e clasa, care l-a iubit și stimat ca fiii pe tatăl bun. Din această clasă a făcut parte și modestia mea și de aici se explică regretul furtunos atins, dar retăent mai sus și nizuința-mi nesueoasă, nu de-a perpetua figura defunctului — la acest monument și-a adunat însuși pietrele — ci satisfăcând în ceva chip dragostei nutrite față de dânsul, ca și în semna de cea mai sinceră recunoștință, să trag câteva linii de caracter. Am avut posibilitatea de a-l cunoaște mai bine decât mulți și totuși cu părere de rău trebuie să văd, că sum pictorul nedibaciu înaintea iceanei îndrăgite.

Am zis mai sus: vorbească altul, numai eu numai voiu suplini factorii în vederea obiectului. Deci am cercat la un mare pedagog străin (e Förster, deci o auctoritate și nu un diletant), să văd problema educației și metode pentru ea și am aflat cheia succesului iubitului nostru profesor de clasă, am înțeles totul. Așadară el scurt la vorbă, știa ce face!

Problema educatorului ar fi: »a scoate pe om din lumea așa cum e în realitate spre a-l conduce în lumea cum ar trebui să fie«. Iar el zicea: »vreau să fac din voi oameni«, o zicea la toate convenirile afară de școală și-și aplica mijloacele așa de des în și afară de școală. Primul mijloc, spune acelaș pedagog, e »a face din actul muncii act de conștiință.« Aici era Bonfiniu un bun psiholog. Așa de bine știa unde nu și unde mai trebuiește puțină împintinare, unde mai este de sperat și unde e afacerea pierdută. I-a fost nizuința de frunte a deștepta această conștiință. Supunerea o exopora cu blândețe părințească, sau cu asprimea înțeleptului. Credința (își vor aduce aminte cei, care cinci zile au fost fără pâne pentru absentarea dela liturghie!), onestitatea le dezvoltă cu instrumente rar fără succes. Sinceritatea era baza dragostei, respective cauza indignării neiertătoare față de elevi și știa așa de bine, când cineva nu e sincer: »om slab, aibi curaj de a-i mărturisi, dacă și-a plăcut a greși« și avea succese mari. Pe tema unei minciuni ținea lecțiuni lungi și spunând, că minciuna e ruina caracterului, îngrijorat esclama: »omnia si perdas famam servare memento, qua semel ancissa, postea nullus

Secretarul de stat Kühlmann despre încheierea războiului. În parlamentul german, secretarul de stat Kühlmann a făcut senzaționale declarații privitor la încheierea războiului. A spus Kühlmann, că fără un schimb de idei și fără pertractări diplomatice nu se poate pune capăt războiului de acum. Calea spre acest schimb este însă, ca dușmanii puterilor centrale să ajungă la convingerea, că adversarii lor sunt oamenii vrednici de încredere și cavaleri.

Declarațiile lui Kühlmann au făcut senzație. Conservatorii i-au cerut pur și simplu capul, căci vorbirea lui Kühlmann li-se părea îndreptată împotriva principiilor lor, cari cer sfârșirea războiului cu armele și o pace cu ane-xiuni. Cancelarul Hertling, a fost constrâns să intervină și să interpreteze cuvintele lui Kühlmann în sens răsboinic, spunând, că oștirile germane vor constrânge pe adversari la pace, dacă aceștia nu vor veni la alte sentimente. Chiar și Kühlmann a rectificat în acest sens vorbirea sa. Accidentul acesta a dat prilej la o serie de comentare a luptelor politice dintre partidele germane.

Chestiunea Basarabiei.

— Răspunsul guvernului român la protestarea Ucrainei contra unirii Basarabiei cu România. —

Guvernul ucrainean protestând împotriva unirii Basarabiei cu România, guvernul român a dat răspunsul, pe care îl publicăm în întregime în cele ce urmează.

oris" (din un caz caracteristic păstrez această mică în carnetul de octavan). Persoane demne vrea din noi și deși o spunea altcum, era în senzul acesta: „demnitatea personală e întreaga probabilitate a existenței noastre“. *Punctualitatea* o iubia peste măsură la elevi, iar *disciplina* era cheia succeselor sale cu elevii. Dânsul (și încă unul din generația bătrână, care de mult a părăsit catedra) ținea disciplina de „cea mai însemnată lecție din viață“. Iar ce privește metoda așa numit „indirect“ a auto-educăției educatorului, știe tot omul, care a cunoscut bine pe Bonfiniu, că la sine aplica cu cea mai mare rigoare tot ce doria, să ajungă la elevi.

Așa era acela, care la 8 Martie 1918 s'a luat dintre noi, așa era acela, care la 6 Iunie 1911 cu cele mai părințești sfaturi, cu înduioșarea părintelui îngrijorat de soartea roadei oboselilor sale ne-a lăsat în lume de sub aripa sa ocrotitoare pe aproape șasezeci de elevi din „cea mai iubită clasă“ a sa. Cu însuflețirea planurilor celor mai frumoase răsuna făgăduințe de pe buzele copiilor de atunci, cari azi — și cei mai tineri — au împlinit vrăsta bărbăției, iar planurile lor de mult au început a fi răsfoite de cruda realitate și totuși cu atâtea

Nota guvernului român.

Guvernul român primind din partea guvernului ucrainian, o comunicare a rezoluției Radei Centrale din ziua de 13 April a. c., are onoarea să transmită guvernului ucrain următorul răspuns:

1. Guvernul român se socoate dator să arate, că Basarabia n'a fost anexată de România, precum afirmă Nota ucraină, ci că s'a unit cu Patria-mumă, în puterea unui vot exprimat aproape în unanimitate de către »Sfatul Țării«. Adunarea națională și legiuitoare a republicii moldovenești din Basarabia.

Adunarea aceasta emană dela voința națiunii, așa că are aceeași obârșie ca și Rada Centrală ucraină, reprezentând deci întocmai ca și Rada, o putere suverană, care îi dă dreptul să ia hotărâri definitive și deopotrivă de însemnate pentru popoarele din Basarabia, ca hotărârile luate de Radă pentru popoarele din Ucraina.

Toate naționalitățile din Basarabia fiind reprezentate în »Sfatul Țării«, în raport negreșit cu importanța lor numerică, minoritățile trebuie să se supue, ca în orice adunare deliberativă, majorității, guvernul român socoate, că în republică democrată a Ucrainei, nimeni nu va tăgădui principiul acesta.

De altminterlea e de observat, că »Sfatul Țării« a fost ales în mod liber și anume într'un timp când era de loc vorba de unirea Basarabiei cu România.

2. Nu este la cunoștința guvernului român, că ar exista în Basarabia vre-o regiune, unde populația să fi declarat că este ucraineană și să fie alipită de Ucraina. Afară de aceasta, e evident că nu e de ajuns ca o populație să se declare ucraineană pentru ca să și fie în realitate, iar guvernul român este convins că nu este nici în intențiunea Radei Centrale, nici în intenția guvernului ucrainean să stărneasă și să întreție în Basarabia agitațiuni și mișcări ale minorităților diferitelor naționalități împotriva marelui majorității românești.

drag doriau ei, ca părintelui, de care eu lacrimi se despărteau, să-i arete la vremea sa agonisirea talanților. S'au împraștiat atunci și din felul cum sunt azi împraștiați, nici când nu se vor putea întâlni, nici chiar la revederea plănuită pe 1921. Ah, câți nu vor ajunge aceea zi de sărbătoare, iar cei, cari vor fi fericiții (oare nu nefericiții?) de-a ajunge ziua mare, vor vărsa cea mai caldă lacrimă „pro memoria“ aceluia, care — după prorocia proprie — nu a ajuns revederea mult dorită, ci la 11 Martie 1918 s'a înters în pământ, „pământ pământului s'a dat“ și potențată le va fi durerea știind, că nu a fost nici unul diatrânși la groapa-i, să glăsuiescă un jalenic „adie“!

*

Scump defunct, primește pe mormântu-ți această modestă floare dela unul din aceia, care cu pioasă dragoste vor păstra mereu în suflet memoria Ta!

Iar voi iubiți foști colegi, cari l-ați iubit mai mult decât mine, cel mai mic dintre voi, deschideți gura voastră și lăsați dragostea să vorbească!

Traian Migia.

Guvernul român crede de datoria sa să atragă luarea aminte a guvernului ucrainean asupra faptului, că Ucraina însăși e un stat, care cuprinde diferite naționalități, ce se află în minoritate față de majoritatea ucraineană — ceea ce este întocmai cazul cu Basarabia și cu majoritatea sa românească.

Mai este un fapt netăgăduit, că dincolo de Nistru se găsește o numeroasă populație română, asupra cărei Basarabia românească și prin urmare România de astăzi, ar putea să invoace drepturi la fel cu acelea, pe cari Ucraina le revendică cu privire la rutenii din Basarabia.

Atitudinea Radei din Kiev.

3. E de semnalat că Rada, exprimându-și nouile sale pretențiuni, a pierdut din vedere că cu prilejul păcii din Brest-Litovsk, Ucraina n'a afirmat nici un drept, fie asupra teritoriului, fie asupra populației Basarabiei, socotită prin ea însăși ca un stat cu desăvârșire deosebit, de care o desparte Nistrul, care pururea a fost vechea frontieră a Moldovei și a provinciei rusești basarabene după 1812, și este regretabil, că astăzi politica Republicii democratice a Ucrainei pare îndreptată spre cuceriri, pe cari nu le îndreptătesc nici Istoria trecutului, nici principiile de drept. Intr'adevăr, Basarabia este, din punctul de vedere istoric și etnic, o țară română, care a ținut de Coroana Moldovei, dela alcătuirea acestui Principat, în veacul al XIV-lea până în ceasul, când Rusia ne-a răpit-o în 1812. Nu e de admis ca răpirea aceasta s'o continue, în total sau în parte. Republica democratică, în disprețul oricărei dreptăți și al oricărui drept.

4. Guvernul român roagă guvernul ucrain să binevoiască să-și aducă aminte, că în ziua de 19 Ianuarie 1918 i-a declarat generalului Coandă, care a fost acceptat la Kiev ca delegat al României, că guvernul democratic nu se împotrivesc ca Basarabia să se unească cu România, dacă așa e voința ei, și că, ceva mai mult, va da concursul ei acestei uniri.

De fapt, pentru guvernul român chestiunea a și fost definitiv desiegată prin votul egal din 27 Martie (9 Aprilie) al »Sfatului Țării«, vot care a servit de bază decretului Maj. Sale Regelui României, prin care s'a declarat Uniunea indisolubilă a celor două țări. De aceea și guvernul român va lua, la rândul său, după pilda guvernului ucrain, »toate măsurile de care dispune«, pentru ca chestiunea Basarabiei să fie considerată ca rezolvată pe veci.

Atitudinea guvernului român.

5. Din tot ce precede, rezultă că guvernul român nu poate să accepte protestările Radei Centrale împotriva unui sistem de represalii și de violare a drepturilor naționalităților ce locuiesc în Basarabia.

Nu poate fi vorba de represalii, România și Basarabia n'au avut prilejul să exercite nici un fel de represalii. Dar este cu desăvârșire inexact, că s'ar fi săvârșit în Basarabia măcar un singur act de violare de drepturi. Afirmățiunea aceasta, atât de puțin precisă, cu regret trebuie s'o constatăm, nu se întemeiază pe nimic serios și nu poate să izvorească decât dela persoane, cari au avut interes să inducă în eroare Rada Centrală și guvernul român.

Guvernul român s'a simțit foarte fericit că a putut exprima, prin mijlocirea d-lui

ministru al afacerilor străine, d-lui Galip, care s'a prezentat în numele guvernului ucrain, dorința ce o are de a întreține raporturile cele mai prietinoase cu noul stat vecin. Aceasta pe temeiul sentimentului, de care e pătruns, că noua republică democratică a renunțat la sistemul vechiului Imperiu rusesc de a nesocoti drepturile celorlalte națiuni, de îndată ce aceste drepturi nu erau conforme intereselor și scopurilor sale.

Fie îngăduit guvernului român să creadă, că protestările Radei centrale nu vor avea să-i schimbe întru nimic sentimentele sale și că România va putea să așeze în curând și să întreție deapauri legăturile de prietinie ce trebuie să domnească între cele două popoare vecine, cari vor avea pe viitor multiple interese comune.

Ministrul al afacerilor străine
(„F. P. R.”) (ss.) C. C. Arion.

Pierderile noastre la Italia. Prim-ministrul Wekerle răspunzând la o interpelație în Cameră a declarat, că față cu svonorile tendențioase se simte constrâns a declara, că pierderile noastre la Italia sunt circa 100 mii oameni, față cu 150 mii, ce au pierdut Italianii.

Rusia. Din țara bolșevichilor vin veștile cele mai contradictorii. Telegrammele anunță, că fostul țar al tuturor Rușilor Nicolae II a fost ucis de garda roșie, ce i-s'a dat de pază. Un gardist ar fi pătruns în camera țarului și ar fi culeat la pământ pe țar cu câteva gloanțe de revolver, după ce a avut o răfuială scurtă cu dânsul. Știrea aceasta a fost desmintită, deși foile din străinătate o susțin cu toate amănuntele.

Altă veste e, că legiunea cehă-slovacă a cuprins mai multe orașe și ar fi înaintat victorioasă spre Moscva, unde trupele generalului Kornilov și Kaledin au intrat proclamând de țarul tuturor Rușilor pe marele duce Nicolae-Niculaevici, fostul comandant al oștirilor rusești la începutul războiului și frate al țarului Nicolae II. Lenin și Trocky ar fi scăpat cu fuga din Moscova și se află rătăcind prin Rusia.

Finea anului școlar în Bins.

— Raport special. —

Deși examenele școlare au ieșit din uz, festivitățile dela finea anului școlar totuși nu au rămas la instituttele noastre culturale din Bins. Ca'n trecut, așa și acum s'au ținut la finea anului școlar solemnul examen de gimnastică a gimnaziștilor și frumoasa festivă a elevelor din școala civilă gr. cat. de fete.

Examenul de gimnastică.

În 9 Iunie a. c. d. a. la 5 ore între sunetul trompetei și a tobei au intrat stu-

denții din curtea internatului »Pavel«-ian de băieți în curtea largă a gimnaziului, unde s'a săvârșit actul examenului și unde eră adunat tot Binsul.

După exercițiile libere, executate de toți studenții sub conducerea vrednicului profesor de gimnastică, Francisc Hubic, au urmat diferitele exerciții, respective emulări atletice la sul, paralele, salt în sus, funie etc. Studenții toți au dat dovadă de o extraordinară tărie și istețime trupească, dar cu deosebire s'au distins: la sul: Virgil Pop VII, Fr. Cosma VII, E. Fugătă VI; la paralele: V. Pop VII, E. Fugătă VI, V. Moga V; la salt în sus: Ovid Ciurdariu V, C. Ghergariu V, etc.

La fine neobositul director al gimnaziului, Rvsimul Vasile Ștefanica între ovațiile tuturor celor de față cetește numele acelor marinimoși domni, cari au contribuit la premiarea elevilor și al acelor elevi, cari vor fi premiați pentru purtare bună, diligență și progres în studii; în sfârșit prin o vorbire frumoasă dă sfaturi bune studenților pentru ferii.

Examenul festiv al fetelor.

Festiva de încheierea anului școlar a elevelor din școala civilă gr. cat. de fete s'a ținut în Joia Înălțării d. a. la 5 ore în sala de gimnastică a gimnaziului, care — deși e foarte mare — eră ticsită de mulțimea adunată la festiva, care se promitea a fi succasă. Și aievea succesul fetelor a fost peste așteptare, căci aci ne delectau prin cântări frumoase cu vocea, la pian și violină, aci prin poezii, aci prin reprezentări teatrale și dans.

Cu deosebire s'a distins prin declamarea foarte bună și cu simț a regretatului Coșbuc »Învierea«, A. Popovici cl. III; apoi de talent strălucit muzical a dat dovadă V. Burdan cl. IV. prin executarea la pian a piesei »Le torrent dela montagne«; Melania Mureșan, cl. III. ne-a delectat prin tonul său drăguț, cântând solo »Ave Maria«. Cu mare succes a fost executată piesa la la 6 mâni »Alpenveilchen« de V. Budișan IV, Pipi Popescu III și A. Nicolă IV. Mult haz și veselie ne-a cauzat piesa teatrală »Die Einbrecher«, în care au rolat: V. Burdan IV (mama), S. Kőváry IV, I. Kirvai IV (prietinele), S. Burdan III (fata), E. Wlad IV (servitoare).

Foarte frumoasă a fost apoi — și aievea aci s'a ajuns culmea festivă — opereta »În poiană«, în care și-au jucat rolurile cu deosebire bine: V. Burdan ca »zina munților«, Maria Nistor (Crișul din Bihor), A. Nicola (călătorul), V. Budișan (păstorul), Irina Popa, ca »doina« ne-a delectat mult, prin tonul său într'adevăr melodios și armonios, cântând duloasa doină »Codrule, ce te mândrești?...«, E. Burcuș (izvorul), Minerva Toader (vântul); au fost foarte drăguțe în rol de »floricele«: Virginia Buzilla (margaretă), Femița Crainic (nu mă uită), Cristina Pop (floarea reginei), Terica Papp (micșunea), Viorica Pap (mac roșu), Nelli Nistor (roză), Viorica Lazar (iăcrămioară), E. Cosma (garofiță), A. Fabian (steluță), I. Lengyel (sulfinea), Gizuca Stan (cicoară), Sabina Ona (viorea) — toate eleve în cl. IV.

Aici trebuie să ne aducem aminte cu recunoștință de aranjatoarea festivă, Dșoara

Valeria Ștefanică, profesora de cant, căreia mai ales trebuie să atribuim succesul frumos al fetițelor.

Programul bogat, compus din 15 puncte l-a încheiat Maria Nistor, cl. IV. ținând duloasa »vorbire de adio«, prin rotirea căreia a stors câte-o lacrimă din ochii tuturor celor prezenți. Mulțumește în numele colegelor sale corpului profesoral, superioarelor pentru creșterea bună, iubirea părintească de care au avut ele parte până acum, când merg pentru totdeauna la vatra părintească, fără a se mai reîntoarce între pereții acestei școli, unde atâtea clipe fericite petrecuseră.

Îi răspunde harnicul director al școlii civile Mult Onoratul Domn Camil Sălajan, dând fetelor absolvente povețe bune pentru viață. Dorește, ca sosind acasă ele să fie apostolii păcii, mângâierea maicelor și a frățiilor mai mici: Le face atente cu iubire, să ducă o viață bună, viață creștinească, trăind lui Hristos, căci — precum a zis MODSa — »începutul înțelepciunii, frica Domnului este«.

— I. V. B. —

Informațiuni.

Câte kgr. bucate statorește ordinațiunea ministerială de persoană? Ordinațiunea ministerială mai recentă statorește pentru anul econ. 1918—19 pentru celce este producător și muncește însuși, bărbat femeie deopotrivă din grâu, săcară, grâu mestecat și orz de cap 15 kgr. pe lună. Pentru muncitori și muncitoare sub 15 ani 12 kgr. la lună. Pentru toți ceilalți, fie chiar și producători, cari nu muncesc însuși, se licvidează la zi 240 grame de făină, 72 kgr. la lună, sau 10 kgr. de grâu.

Monopolizarea cinematografului. Guvernul a hotărât să scoată cinematograful din proprietatea privaților și să-l declare de monopol al statului. În urma acestora proprietarii de acum vor mai uză de dreptul lor încă doi ani, după cari vor fi rebonificați, iar cinematograful va fi îndrumat în proprietatea orașelor.

O explozie uriașă. În Berlin a explodat o fabrică de filmuri, îngropând sub ruinele sale numeroși muncitori și angajați, cari se aflau pe timpul acela acolo. Au murit 19 inși, mulți au putut fi scăpați cu ajutorul pompierilor, cari i-au coborât de pe coperișele caselor și i-au scăpat astfel de focul, ce încinsese întreg edificiul. Cauza exploziei se zice, că ar fi fost un trăznet.

Mulțămită.

Mulțumesc din inimă tuturor acelor, cari au luat parte la nemărginita mea durere, prin condolența și participare la înmormântarea harnicului, bunului și neuitatului meu soț.
Mediaș, 24 Iunie 1918.

Maria Moldovan
văduvă protopopeasă.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.